

SME4210 Høsten 2018

Sensorveiledning

Oppgavetekst

Oppgave 1: Hvorfor er bruk av tvang mot pasienter i helsetjenesten ikke bare et spørsmål om jus, lovhjemler og medisinsk/helsefaglig kunnskap, men også et tema for etikken?

Oppgave 2: Tre prioriteringskriterier er vedtatt brukt i spesialisthelsetjenesten. Er prioriteringskriteriene til hjelp på klinisk nivå, etter din mening? Begrunn svaret.

Oppgave 3: Mange klinikere mener at det foregår mye overbehandling av pasienter som er i livets siste fase. Beskriv et mulig tiltak for å redusere slik overbehandling. Hvilke styrker og svakheter har tiltaket? Bør tiltaket implementeres (settes i system) i norsk helsetjeneste, og hvis ja, hvordan kan det gjøres?

NB: Alle tre oppgaver skal besvares.

Anvend pensumlitteratur (og eventuell annen relevant litteratur) når du besvarer oppgavene.

Sensorveiledning

Oppgave 1: Her skal studenten reflektere over forholdet mellom jus, helsefaglig kunnskap og etikk. En god oppgave vil få frem det nyanserte forholdet mellom disse, for eksempel ved at jussen er bygget på (forhåpentligvis) god etikk og verdier og prinsipper som er anerkjent i samfunnet, samtidig som etikken har en selvstendig rolle og kan kritisere jussen. Prinsipielt åpner etikken for at det kan være rett å handle imot jussen. *Et minstekrav for bestått er å peke på at mens jussen gir svar på om tvangsbruk i et gitt tilfelle er lovlig, er det fortsatt et åpent spørsmål om det er rett å bruke tvang. Det er et etisk spørsmål, der svaret må informeres også av helsefaglig kunnskap.* Studentene finner en del om relasjonen mellom jus og etikk i kap. 1 i Etikk i psykiske helsetjenester.

Oppgave 2: Dette er en oppgave der det er stort rom for egne (begrunnede) vurderinger og det kan også være relevant å trekke inn egne erfaringer fra klinisk arbeid. *Et minstekrav er at besvarelsen presenterer prioriteringskriteriene (kort) og at disse fra og med stortingsmeldingen (2016) har en beskrivelsesversjon som er tiltenkt brukt på klinisk nivå. Videre bør det defineres hva som menes med «klinisk nivå» (helsepersonell og evt. laveste lederskikt).* Kriteriene brukes trolig lite eksplisitt i klinikken, men samtidig harmonerer de ganske godt med helsepersonells intuitive resonneringer. Det står litt om dette i Magelssen: «Er prioritering forenlig med helsepersonells profesjonsetikk?» Det er et åpent spørsmål om de, når de tas i bruk av helsepersonell, virkelig er til hjelp for å komme frem til hva som er rett å gjøre. Det som taler for, er at kriteriene setter ord på at ressursbruk er

viktig og et legitimt hensyn; og at kriteriene kan gi en støtte/ryggdekning for at det i det hele tatt gjøres prioriteringer/rasjonering av helsehjelp. En god oppgave har et tydelig men nyansert svar på spørsmålet, og underbygger det med flere gode og tydelige argumenter, samtidig som den også viser til argumenter som taler imot valgt konklusjon.

Oppgave 3: Det er her naturlig å diskutere forhåndssamtaler, men oppgaven er ment å være åpen, og det er like bra å ta opp et annet tiltak. *Et minstekrav er at oppgaven definerer overbehandling (for eksempel som at pasienten får behandling i livets siste fase som ikke gavner pasienten) og beskriver et mulig tiltak som det i utgangspunktet er plausibelt at kan redusere overbehandling, og beskriver hvordan tiltaket kan ha effekt.* Det er helt legitimt å konkludere med at tiltaket neppe er særlig effektivt og ikke bør implementeres, hvis dette begrunnes. Hvis kandidaten beskriver forhåndssamtaler, trekker det opp å vise til at forhåndssamtaler ikke primært er et virkemiddel for å redusere overbehandling, men har som overordnet formål å fremme pasientens autonomi.

Besvarelsen som helhet kan vurderes som bestått selv om svaret på én av oppgavene ikke oppfyller minstekravet, så lenge de øvrige svarene er av tilstrekkelig kvalitet. Hvis svaret på to oppgaver ikke oppfyller minstekravet, bør besvarelsen vurderes til stryk.

Det skal vises til pensumlitteratur i besvarelsen av alle tre oppgaver. Formelle feil, for eksempel i referansestil, eller brudd på lengdeangivelsene, trekker ned.

Studentene bestemmer selv hvordan de vil fordele plassen på de tre oppgavene, og om for eksempel besvarelsen på oppgave 1 blir litt kort fordi det gis mer plass til de øvrige, skal ikke dette trekke ned.